

ALLO

MET GILBERT

**EEN HOMMAGE
AAN
KUNSTENAAR**

Gilbert Degryse (1946 - 2017)

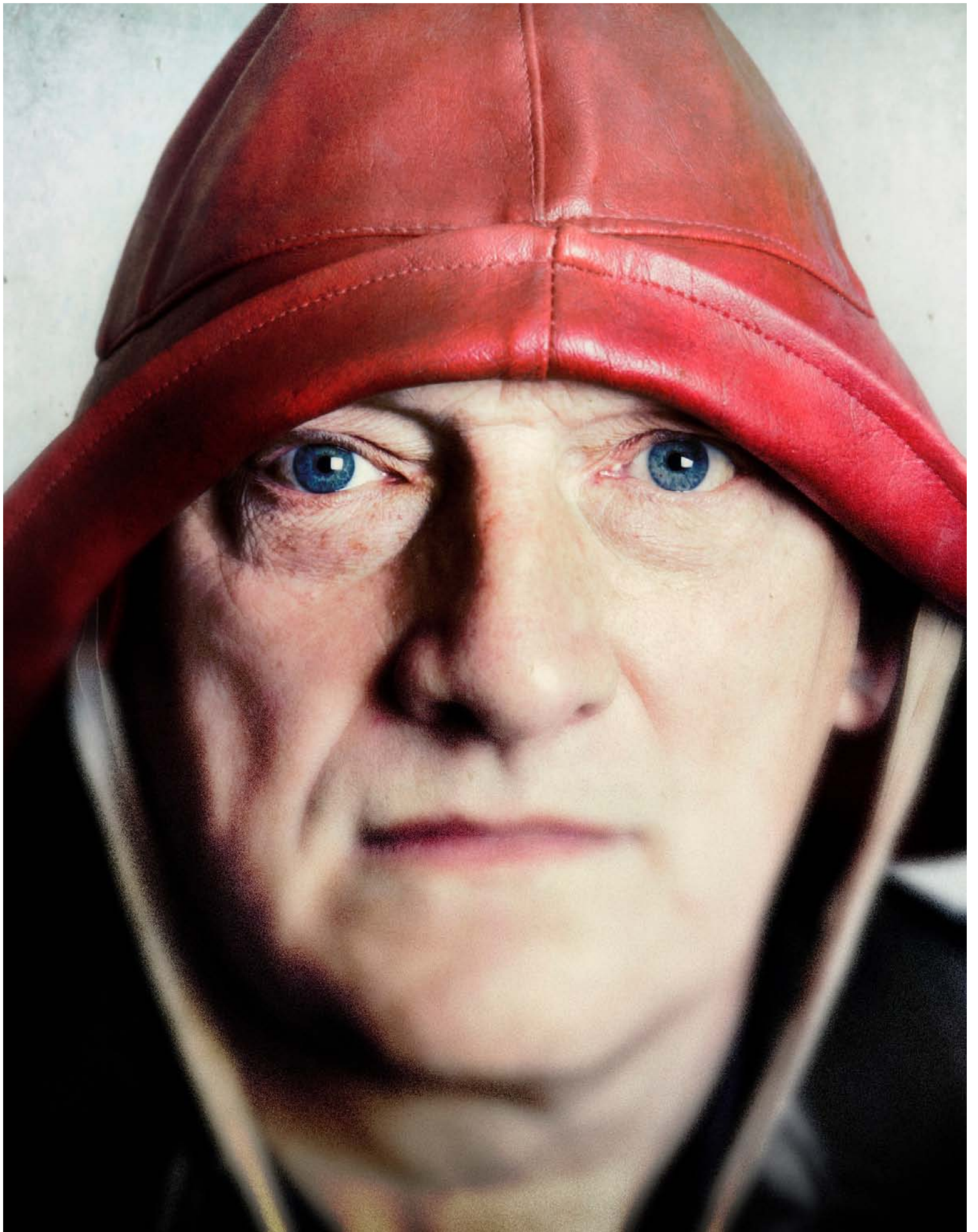
VOORWOORD

Deze publicatie kwam er naar aanleiding van drie tentoonstellingen met werk van Gilbert Degryse (1946–2017) in Menen, Diksmuide en Ieper. Gilbert Degryse overleed totaal onverwacht in april 2017. Hij verdween abrupt uit het kunstlandschap van de streek, waar hij jarenlang een actieve rol in heeft gespeeld.

De tentoonstelling in drieluik is een hommage aan de veelzijdige kunstenaar die hij was, en toont hoe hij meer dan 25 jaar zijn geheel eigen stempel op heel wat kunst- en tentoonstellingsprojecten heeft gedrukt.

Zowel in Ieper, Menen als Diksmuide stelde Gilbert verschillende keren tentoon. Cultuurcentrum Het Perron in Ieper, Cultuurcentrum De Steiger in Menen en Kunstencentrum Montanus.5 in Diksmuide werkten daarom samen aan de drie tentoonstellingen en aan deze publicatie.

Het boek geeft in tekst en beeld een (onvermijdelijk onvolledige) verzameling indrukken van wie Gilbert Degryse was als kunstenaar. Bevriend kunstenaar Tom van Ryckeghem stond in voor de opmaak en maakte enkele jaren terug een aantal studioportretten van Gilbert die ook in de publicatie zijn opgenomen.

EEN HOMMAGE IN DRIE TENTOONSTELLINGEN

Het drieluik start in Menen met een tentoonstelling met ondertitel 'Wonderkamer' die focust op het artistieke creatieproces van Gilbert Degryse. De tentoonstelling geeft naast een inkijk in zijn denkprocessen en zijn mentale en fysieke atelier een overzicht van de vele vormen, materialen en objecten waarmee hij experimenteerde. Er zijn schilderijen, etsen, assemblages, sculpturen en installaties te zien.

Gilbert Degryse volgde les in de stedelijke academie voor beeldende kunst in Menen. Zijn leraar daar, Henk Delabie, schreef daarover een tekst (zie p. 40).

Hij stelde in Menen ook meerdere keren tentoon, in CC De Steiger, maar ook met zijn eerste solotentoonstelling in Galerie 5/7 in de Koningstraat en in 2016 nog in de leegstaande Tyber fabriek.

WONDERKAMER
CULTUURCENTRUM DE STEIGER MENEN
31 MAART - 22 APRIL 2018

Vanaf 2003 nam Gilbert dertien keer deel aan groepstentoonstellingen die ingericht werden door Montanus.5 i.s.m. CC Kruispunt Diksmuide.

Zijn werk werd eveneens opgenomen in de projecten *Stad Onderstroom* ingericht door Muziekclub 4AD, de Diksmuidse Filmclub, Stad Diksmuide en pARTcours.

Van Gilbert bleef werk permanent in de galerie aanwezig. Hij was vriend aan huis, net zoals Noël Drieghe die drie maand eerder dan Gilbert overleed.

Omwille van de erkentelijkheid en de band die Montanus.5 met deze kunstenaars bewaard heeft, werd spontaan geopteerd om met het werk van beide kunstenaars een intieme tentoonstelling te bouwen, de ruimtelijke objecteninstallaties van Gilbert te laten dialogeren met de geometrisch abstracte schilderijen van Noël Drieghe. Dit initiatief was dan ook voor de hand liggend, een hommage brengen als dank aan twee innemende persoonlijkheden die een eerlijk en boeiend oeuvre aan ons nalieten.

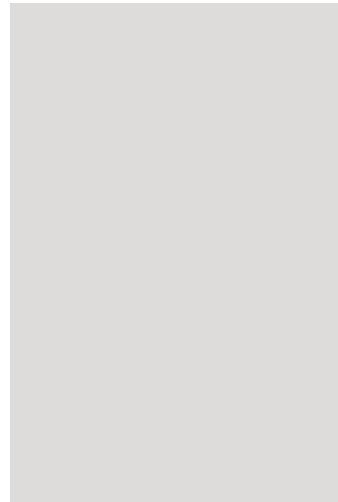
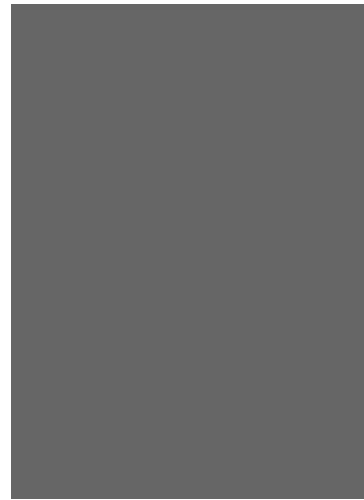
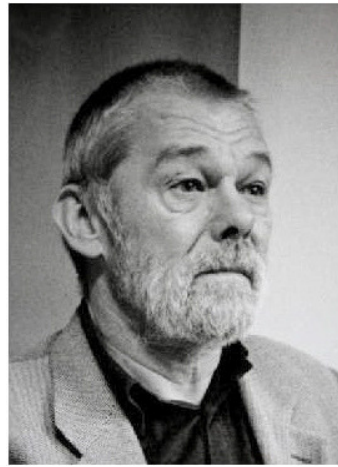
Op p. 42 schrijft RoBie Van Outryve van Montanus.5 over zijn band met Gilbert Degryse.

GILBERT DEGRYSE - NOËL DRIEGHE
MONTANUS.5 DIKSMUIDE
29 APRIL - 21 MEI 2018

NOËL DRIEGHE

1948-2016

GILBERT DEGRYSE

1946-2017

Ieper is de thuisstad van Gilbert Degryse. Hier woonde en werkte hij. De band met Cultuurcentrum Het Perron en de andere culturele diensten is steeds groot geweest. Hij was lid van de werkgroep 'Kunst in Ieper', die aan de wieg stond van het tentoonstellingsbeleid van het Cultuurcentrum.

Later zetelde hij als actief lid in de werkgroep 'Beelden in de stad' (nu Commissie Kunst in Openbare Ruimte).

Hiervoor maakte hij onder meer, samen met Ivan Woussen een lijvige inventaris van alle kunstwerken die in het Ieperse straatbeeld te vinden zijn - een titanenwerk!

Gilbert was ook letterlijk bij elke tentoonstelling betrokken. Als deelnemer, als inspirator of gewoon om bij de opbouw te komen zien of hij kon helpen. Hij kon mensen motiveren en bracht heel vaak de juiste mensen met elkaar in contact.

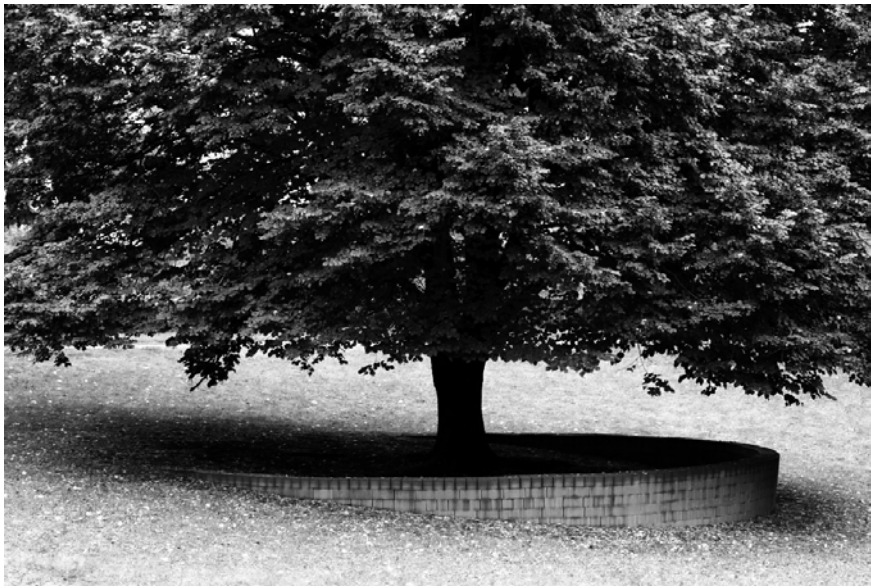
Hij nam in het Cultuurcentrum deel aan heel wat groepstentoonstellingen. Daarnaast werkte hij voor de drie edities van 'Mozaïek' een participatief kunstproject uit en won de prijs voor beste Ieperse inzending in de 'Louise Dehemprijs' van 2015. Als kers op de taart realiseerde hij in 2016, samen met Serge Braem het kunstproject *Hoki Dashi XL* op de vestingen in het kader van het kunstproject 'Sporen'.

Alle redenen dus om Gilbert met deze tentoonstelling te herdenken en te eren. We ontrafelen een aantal van zijn werken om de mens achter Gilbert nog beter te leren kennen en de bezoeker een beeld mee te geven van wie hij was, als kunstenaar én als mens.

ONTRAFELLEN
CULTUURCENTRUM HET PERRON IEPER
24 MEI - 30 JUNI 2018

CultuurCentrum
Het Perron

Ieper ontdekt *Hoki Dashi XL*,
een werk dat Gilbert Degryse
samen met Serge Braem maakte in 2016,
in het kader van het kunstproject 'Sporen'
op de Ieperse vestingen.

“Reeds een groot deel van mijn leven ben ik begaan met het lot van de verliezer.

Aan winnaars immers wordt meer dan voldoende aandacht besteed. Onlosmakelijk daaraan verbonden, ben ik ook sterk onder de indruk van de schoonheid van het vergankelijke, zowel van mensen, gebouwen, planten als voorwerpen.

Artistiek onvolwaardige materialen, zoals afval en naar de schroothoop verbannen onbenullige dingen, vormen daarom ook de ziel van mijn assemblagekunst. Ik kan deze voorwerpen totaal losmaken van hun vroegere bestaansredenen en opnieuw leven geven door ze harmonisch te verbinden met soortgenoten in unieke sculpturale composities.

Spanning en evenwicht zijn dragers van deze composities. Het tot stand komen van een nieuw werk is afhankelijk van een reeks toevalligheden en omstandigheden. Een groot aantal objecten komt als voorselectie in het atelier terecht, alhoewel ik aanvoel dat ze wel eens in een afgewerkte sculptuur terecht zullen komen. Het voorselecteren gebeurt vaak op de schroothoop van de oud-ijzer-handelaar; containerpark en rommelmarkt zijn andere bronnen van materiaalkeuze. In principe is elk soort materiaal interessant, mede door zijn specifieke eigenschappen.

De materialen zelf dienen sporen van verwerking te vertonen, ze moeten zichtbaar enkele levens achter de rug hebben. Mijn voorkeur gaat uit naar ijzer, koper, lood, brons e.a. vooral omdat de buitenlaag door de tijd heen een interessant patina heeft verkregen. Rubber, hout, cement, glas e.a. zijn als materie in vormcontrast uitermate geschikt. Geometrische vormen beantwoorden ook vaak aan mijn selectiecriteria. Het verbinden van deze materialen gebeurt vaak, indien technisch mogelijk, door de elektrische las. Soms worden voorwerpen met elkaar verankerd door gebruik te maken van mechanische spanningen. Ook komt het voor dat een gewone stapeling de beste oplossing biedt. In enkele gevallen heeft één gevonden voorwerp op zich reeds de uitzonderlijke klasse om zich de naam ‘res inventae’ toe te eigenen (Latijnse benaming betekent letterlijk: toevallig gevonden voorwerp: is mijn productnaam voor ready made, objet trouvé).

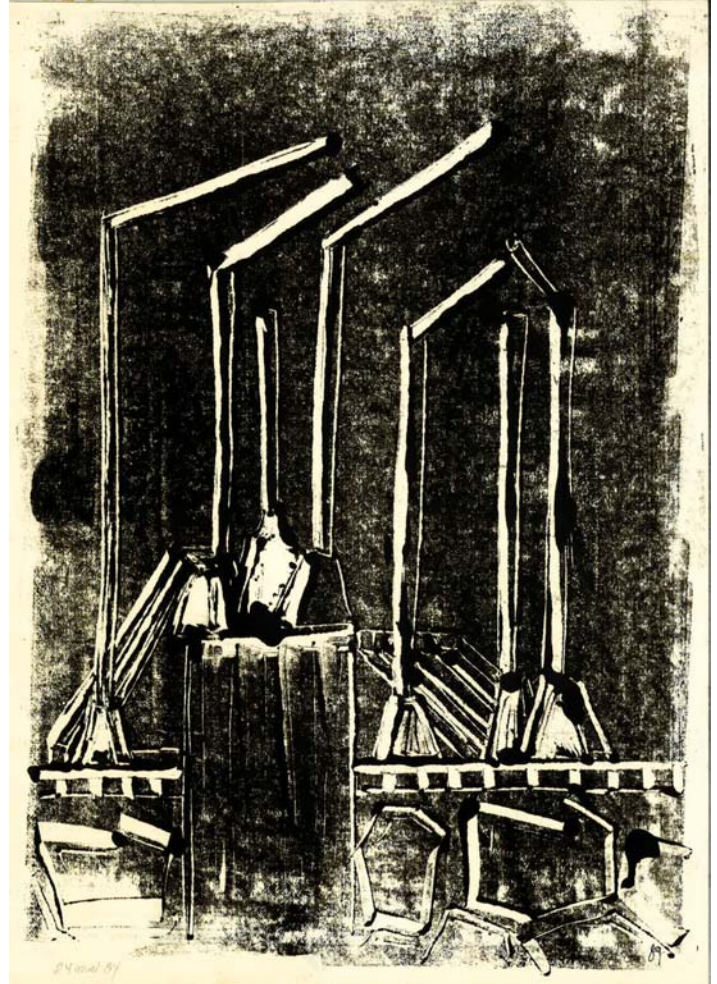
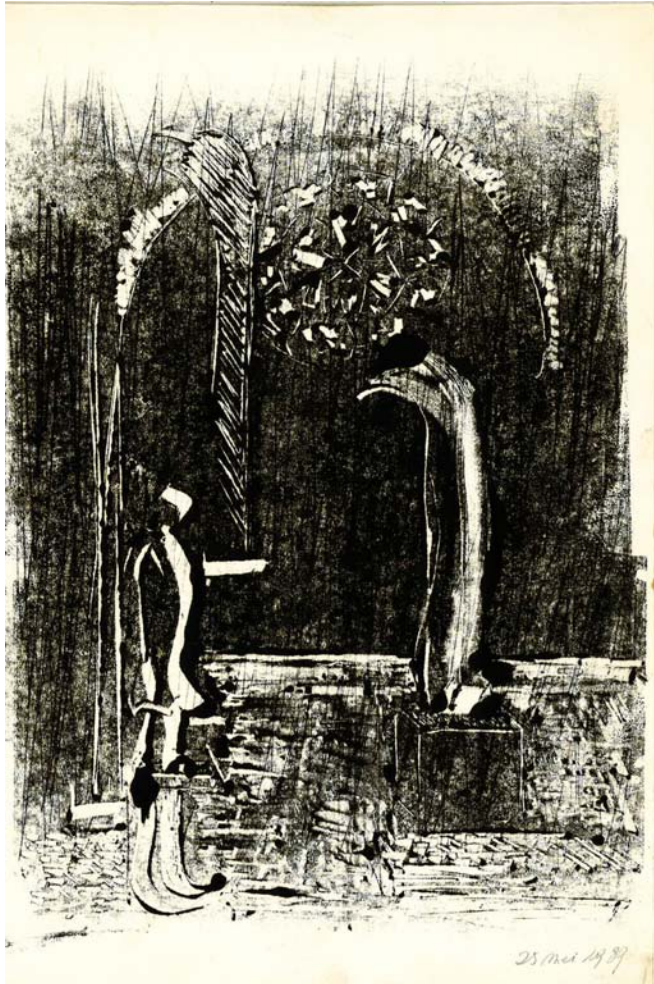
Als er dan toch de uitzonderlijke mogelijkheid bestaat om een assemblage te vervaardigen bestaande uit slechts twee componenten, waarom is het dan eigenlijk nodig om er meerdere te gebruiken?

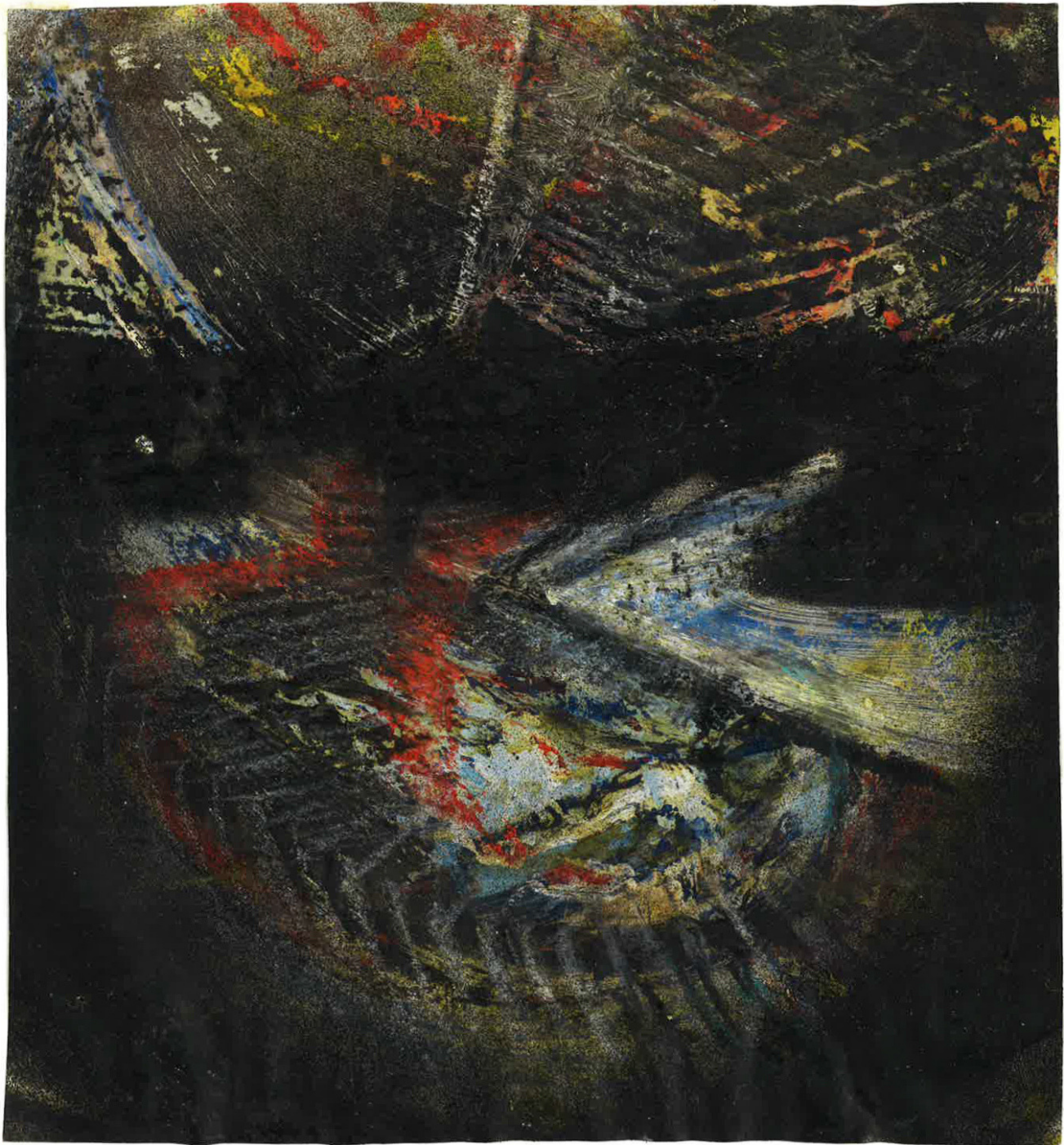
Deze werken, minimaal van concept, puur, intrigerend, zijn voor mij de meest waardevolle uitingen van mijn abstracte assemblagekunst. Alhoewel, soms is het echt wel noodzakelijk om meerdere voorwerpen tot compositie te laten versmelten. Elk werk bezit zijn individuele drager. Kenmerk van deze constructie is, naast functionaliteit, totale integratie in het geheel van de sculptuur. Om deze reden is het ook goed mogelijk dat een werk gewoon op de vloer neergelegd wordt. Architectuur, landschap en ter plaatse beschikbare objecten worden als onderdeel van een assemblage beschouwd. Eén of meerdere elementen toegevoegd aan dit bestaande kan tot boeiend werk leiden.

Vervreemding is hier het sleutelwoord voor deze kunst. Deels ook door zijn omvang wordt de naam *Installatie* aan deze werken toegekend. Bijna wetenschappelijk onderzoek naar de historische achtergrond, uitpluizen van situaties, gebeurtenissen en ook toevalligheden vormen de aanloop en de kern tot het ontstaan van het nieuwe werk. Alle invalshoeken worden grondig geëvalueerd tot er tenslotte een concept overeind blijft dat dan gerealiseerd wordt.“

Gilbert Degryse

etsen, 1989

schilderij, 1995

DE BRUYNE 4/95

"Gilbert had zijn gelijke niet: altijd even kalm en rustig, alle - of zoveel mogelijk - conflicten vermijden, niet zichtbaar kwaad te krijgen, kortom een diamant.

Overal waar hij afval zag, begon hij erin te snuisteren en ontdekte dan iets dat hij prachtig vond. Toen begon onze discussie. Jaren heb ik hem gevraagd: "Vertel toch eens aan de mensen welk idee erachter zit" maar hij weigerde dat te doen. "De mensen moeten er maar in zien wat ze zien". De laatste jaren deed hij dat wél. Hoe dikwijls hij bij ons kwam om hier en daar een plooi te geven of om verder te lassen aan een werk kan ik zelfs niet schatten, maar het voordeel voor mij was dat hij dan de uitleg gaf over zijn achterliggend idee. Dit was dan ook altijd schitterend.

Behalve zijn enorme kennis van de kunstgeschiedenis was ook muziek een grote passie van hem. Onvoorstelbaar wat hij over alle soorten muziek kende. Bij vele van zijn werken hoorde hij de passende muziek erbij, zoals bijvoorbeeld zijn solotentoonstelling in Menen waar vooral twee songs mede het werk bepaald hebben (*Ry Cooder-Across the borderline* en *The Dark Side Of The Moon* van Pink Floyd).

Gilbert deed ooit mee aan een tentoonstelling in en rond een kasteel. Het eerste wat hij deed was in het bosgedeelte gaan kijken. Daar liep een beekje waar er op een bepaalde plaats een overgang werd gemaakt voor de wandelaars. Hij zag dat er aan bepaalde bomen op de stam een soort kleeflint gespannen was. Dit diende om te bepalen welke insecten er daar aanwezig waren. Zo ontstond zijn idee.

Twee klapdeuren werden gemaakt - zoals men ziet in een bar in westerns. Aan de binnenkant bevestigde hij schilderrollen met kleefband waar men niet voorbij kon zonder eraan te haperen. Zo kon hij dan zien wat er achterbleef als mensen daar voorbij gingen. Dat werk werd echter door vandalen vernield. Ik kan me wel voorstellen dat er weinig wandelaars zullen geweest zijn die het idee erachter begrepen, maar dit was Gilbert ten voeten uit.

Een ander voorbeeld zijn bv. zijn sanseveria's voor een tentoonstelling van 'De Wakkere Westhoek' in een voormalig meisjesspensionaat - was het Nieuwkerke? Lang geleden was daar iets ergs gebeurd. Hij zette die bewerkte planten op een hoge vensterbank, als stille getuigen van wat zich daar had afgespeeld.

Wat mij altijd zal bijblijven van Gilbert is z'n als het ware kinderlijke visie op kunst. Alhoewel hij zóveel wist, kon hij alles onbevangen een eigen plaats geven.

Wij missen hem en dat zal wel steeds zo blijven."

Herman Van Brussel

drie sanseveria's

In 2002 ontmoette ik Gilbert Degryse op de proclamatie van de verhalenwedstrijd van de Culturele kring Ambrozijn. Hij was er fotograaf en zelf was ik er laureaat. Tijdens de receptie hadden Gilbert en ik een gesprek dat mij altijd is bijgebleven. We hadden het over zijn ontwikkeling als kunstenaar, en over de passie van schrijven (voor mij) en beelden maken (voor hem). We hadden het vooral over je eigenzinnige creatie maken. Zijn enthousiasme om van wegwerpmaterialen, schroot, afval iets totaal nieuw te maken was groot. Later stuurde hij mij een link naar zijn website en regelmatig kreeg ik uitnodigingen voor tentoonstellingen. Door omstandigheden lukte het mij niet om één van zijn tentoonstellingen bij te wonen. Van op afstand bleef ik echter zijn werk volgen. Meer nog, zijn werk intrigeerde me omdat het eenvoudig uitstraalde maar ook grote originaliteit, zijn werk was het recyclagetijdperk voor.

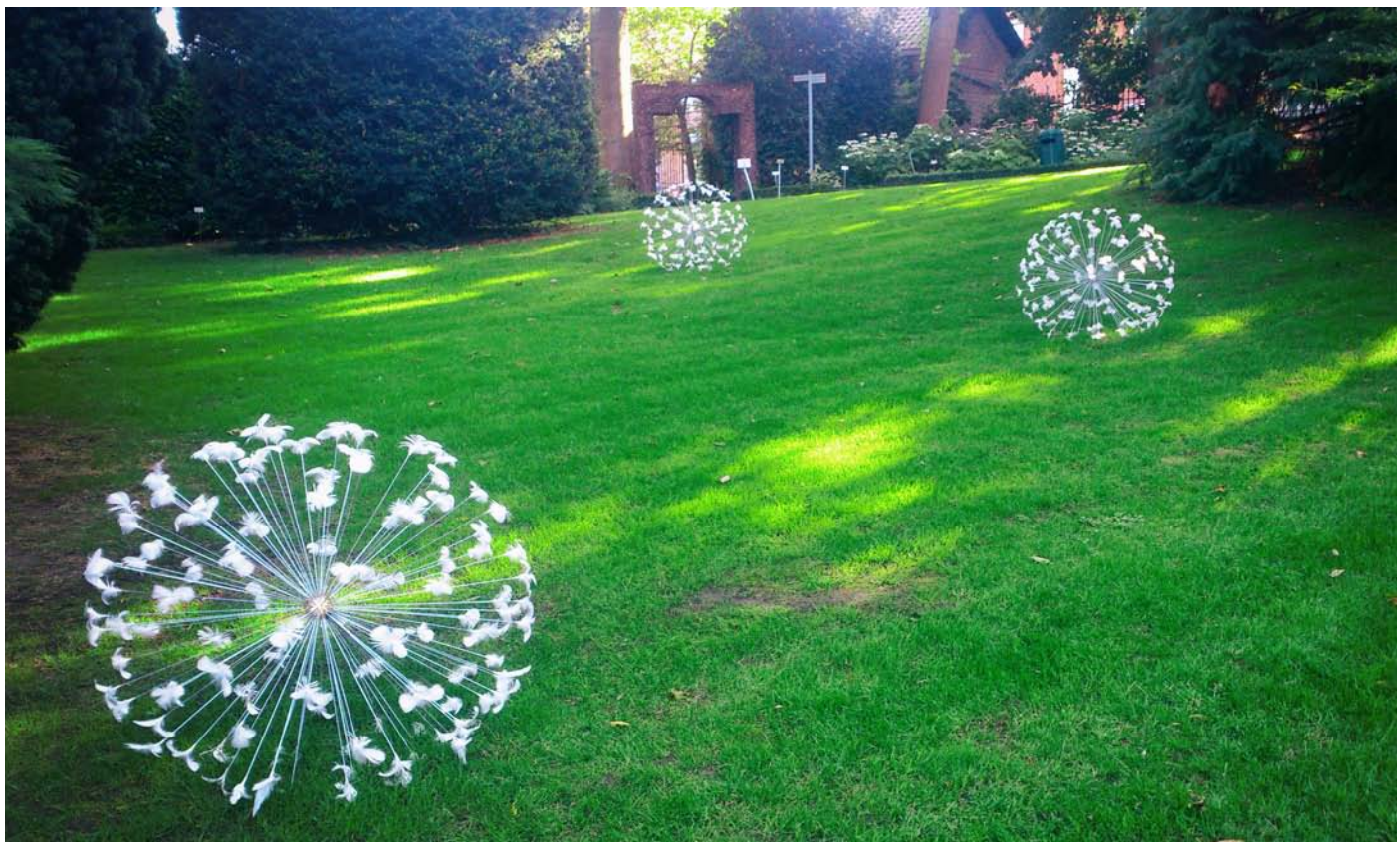
In 2015, ik had intussen zelf enkele woord/beeld tentoonstellingen achter de rug, vatte ik het plan op om in de Leuvense Kruidtuin een aantal kunstenaars samen te brengen rond het thema 'Lichtende kamers-Besloten hofjes'. Zelf had ik een gedichtenbundel geschreven die verbonden was met dit thema. Ik zocht naar kunstenaars die via hun werk voeling hadden met het thema van verdieping en stilstaan bij ..., en dit in een drukke wereld. Het was de bedoeling om in de rand van de Kruidtuin kleine besloten plekjes te creëren waarin het beeld en het woord naadloos aansloten bij de prachtige natuur. Gilbert Degryse was één van de eerste kunstenaars die ik opbelde met mijn voorstel. In de eenvoud en het ongeunstelde van zijn werk lag voor mij verstillung. Het was me ook al opgevallen dat deze kunstenaar er oog voor had om zijn werk op de juiste manier in zijn omgeving te plaatsen. Op mijn vraag reageerde Gilbert enerzijds enthousiast maar anderzijds ook wat afwachtend gezien de afstand en zijn net geplande reis naar Costa Rica, waar hij zich bijzonder op verheugde. Na wat nadenken vonden we een compromis i.v.m. de voorbereiding en het aanleveren van zijn werken, want de opening en de voorbereiding van de tentoonstelling viel net tijdens zijn reis.

In de vroege lente van 2016 kwam hij een dag op locatieverkenning naar Leuven. Wanneer Gilbert de Kruidtuin zag werd hij steeds enthousiaster. Waar hij er oorspronkelijk aan dacht om eerder tentoongesteld werk te brengen, vatte hij ter plekke het plan op om twee nieuwe installaties te maken en hij wist exact waar ze zouden terecht komen. Tijdens onze wandeling door de Kruidtuin kwamen nog vele ideeën en tips voor de tentoonstelling naar boven. Ook voor het plaatsen van mijn eigen werk inspireerde hij mij. Met zijn scherpe blik en zoveel gevoel voor evenwicht tussen natuur en kunst zou hij een goed curator geweest zijn van de tentoonstelling die interfereerde met de natuur. Een goede maand later kwamen we er opnieuw en nu met alle kunstenaars samen. Gilbert wist duidelijk wat hij zou maken en waar het werk diende geplaatst te worden en nog voor de aanvang van zijn reis zou hij het nieuwe werk komen installeren. De bezoekers van de Kruidtuin keken wat bevreemd op toen Gilbert in de bezonken tuin en in de leliebakken kleine zelfgemaakte lelies aanbracht. Op de grashelling, onder enkele bomen, kregen drie grote pluizenbollen een plaats. Het duurde even voor ze, volgens hem, op de juiste plaats lagen en intussen waren ze al meerdere malen gefotografeerd door bezoekers. De pluizenbollen waren een zomer lang de blikvanger van de tentoonstelling. Huwelijksfoto's zijn genomen met in de achtergrond de pluizenbollen. In de Orangerie stonden vijf sculpturen van hem tussen het groen.

De tentoonstelling opende zonder Gilbert maar met zijn werk. Het kwam mij ook voor dat, eens het werk gemaakt was hij het in de handen van de bezoeker legde en zijn aanwezigheid op zich nog weinig rol voor hem speelde. Na zijn verblijf in Costa Rica waren wij er opnieuw een zondag lang. Na het bekijken van de tentoonstelling was er ruim de tijd om enthousiaste verhalen te vertellen over zijn reis en wat hem daar had geïnspireerd. Er was ook tijd om te praten over nieuw werk dat in de maak was voor een volgende tentoonstelling in Ieper. Het bood ons de gelegenheid om de veertien jaar wel en wee die tussen onze eerste ontmoeting en deze lagen, te overbruggen. Zoals ik het veertien jaar eerder had aangevoeld, klopte het voor mij dat deze man een rasechte kunstenaar was met een uitgesproken liefde voor de materie. Niet de grote naam en of faam waren aan de orde maar het 'maken', het 'creëren' van iets wat volgens hem klopte met de omgeving, daar was het hem om te doen. Doorleefde, geleefde kunst net zoals de materie zelf al was doorleefd. We hadden het ook over hoe hij werkte en over zijn atelier waar hij me uitnodigde voor een bezoek.

Toen ik na de winter klaar was met de afbouw en het opvolgen van de tentoonstelling vatte ik het plan op om in mei of juni 2017 zijn atelier te bezoeken. Het was dan ook een grote schok voor mij om te vernemen dat Gilbert in april gestorven was. Ik betreur het heengaan van deze zeer authentieke mens en originele kunstenaar. Hij was niet de man van grote woorden maar anderzijds wist hij zeer goed waar hij in zijn kunst mee bezig was.

Chantal Sap

Pluizenbollen, Kruidtuin Leuven, 2016

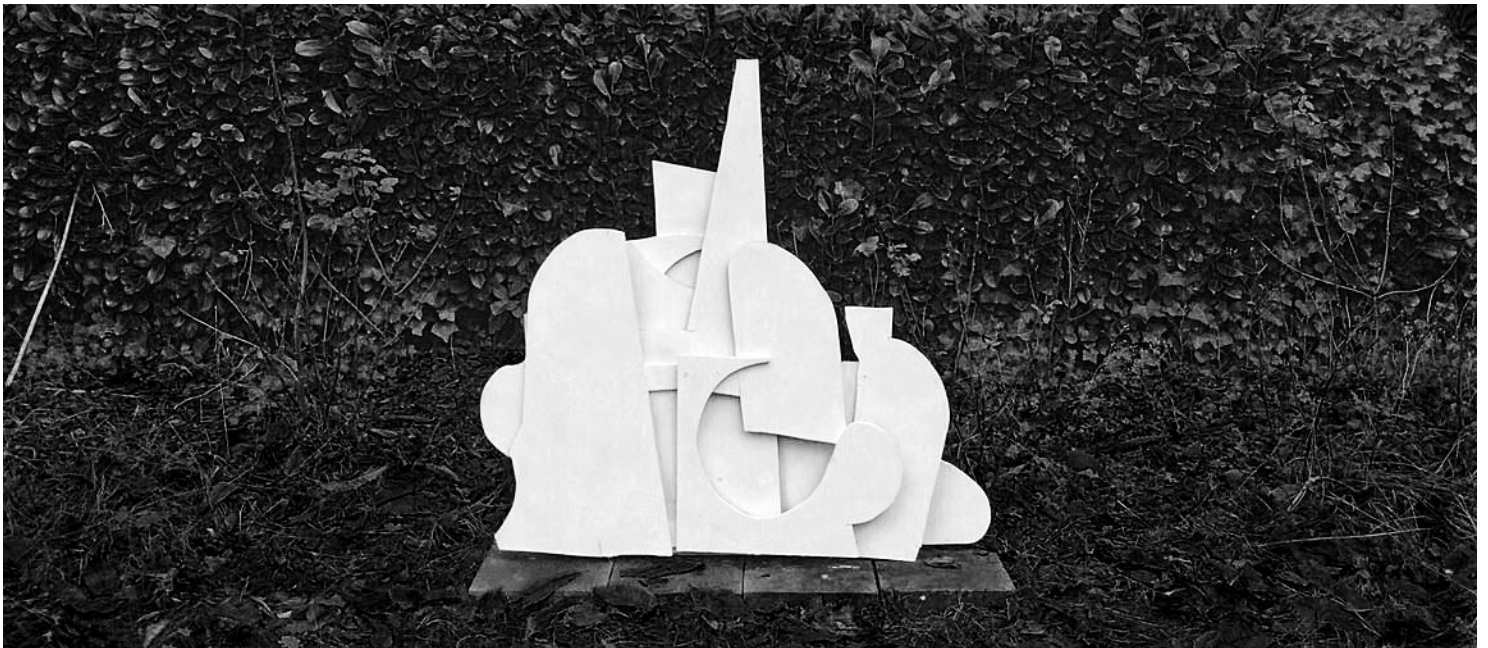
wig

Gilbert was enorm betrokken en begaan met leper en beeldende kunst in leper en de streek. Pluis er maar alle verslagen van de werkgroepen beeldende kunst van de Cultuurraad en van de Commissie Kunst in de openbare ruimte op na. Altijd (ja letterlijk op zowat alle bijeenkomsten) was Gilbert present. Altijd bereid om mee te denken, mee te werken, mee te trekken. Altijd opbouwend, nooit opdringerig. Hij ging niet weg van een bijeenkomst zonder een taak, en bovendien ging het vooruit. Spraken we op een vergadering (ergens in 2004) over een 'mail art project' (een idee van ... jawel), dan had Gilbert op de volgende bijeenkomst al 2.800 adressen verzameld. Tussen zijn duizend-en-één lopende projecten vond hij altijd wel een gaatje om iets nieuws te lanceren, te onderzoeken ...

Geen 'Mozaïek' zonder Gilbert; zochten we een nieuwe kunstenaar voor 'De Passanten', dan kwam Gilbert heel fijntjes met de juiste persoon. Zochten we een historisch aspect te verzoenen met hedendaagse kunst (zoals *het Houten Paard*), dan wist Gilbert precies welke kunstenaar hiervoor geschikt was. Een inventaris maken van alle beeldende elementen in de publieke ruimte? Samen met Ivan Woussen vatte Gilbert spontaan deze opdracht aan, hij fietste de stad (en de deelgemeenten) rond en fotografeerde de meer dan 400 items (je kan ze raadplegen op collectie.ieper.be onder de rubriek 'Beeldig').

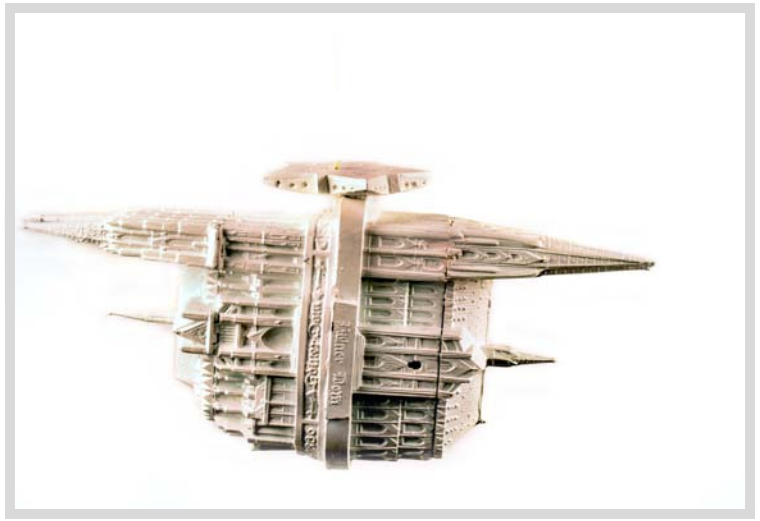
Hij was dan ook oprecht gelukkig met het lange participatieve traject dat we gelopen hebben in de Sint-Pieterswijk, van 2011 tot juni 2015 met de inhuldiging van *De Hemelpoort* van Honoré d'O. Hij was (uiteraard) ook betrokken bij het lopende participatieve project voor een nieuw kunstwerk in Zillebeke, waar de bewoners en opdrachtgevers kozen voor Brody Neuenschwander. Recent broedde Gilbert nog op een artistiek project rond de resterende maar 'nutteloze' gaslantaarnsteunen in de stad - op aangeven van Jef Peeters. Hij wou er een sterrenhemel van maken.

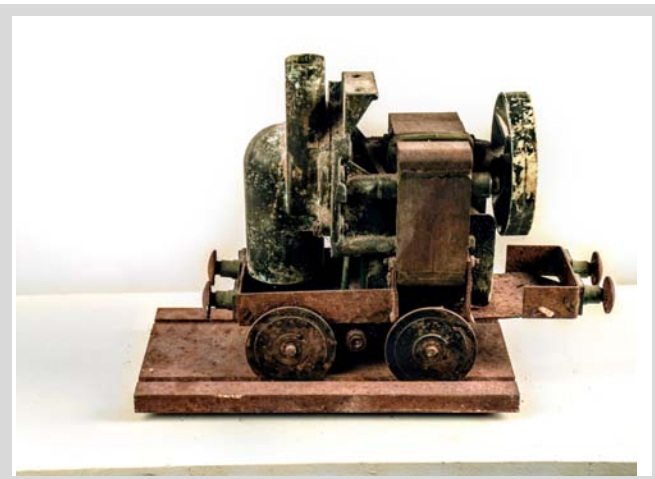
Hoop, Buurthuis Ateljee 39, Ieper, 2016

We wensen Ieper méér van dit, met mate en met smaak, en aan de Ieperse sterrenhemel de fonkelende inspiratie, visie en werkkraft van Gilbert ...

Alexander Declercq
Cultuurfunctionaris stad Ieper

Onder het dak van zijn woning trieerde Gilbert kleine schilderijen. Klein, omdat alles klein leek in zijn grote handen. Als hij "goed" zei, legde hij ze rechts, "niet goed" was links en "bahja" waren de twijfelgevallen. Die belandden steevast in het midden. "Ik ga ze later nog eens bekijken" zei hij toen.

Gilbert leerde ik kennen in de beeldhouwklas van Trees Kessen in de Ieperse academie, waar de leerlingen geacht werden de anatomie exact weer te geven. Gilbert ontsnapte aan deze discipline en deed zijn eigen ding. Zo herinner ik mij nog zijn gipsen reiskoffer; naast het vele werk dat hij creëerde, blijft deze valies op mijn netvlies gebrand.

Als kind van de jaren zestig verlengde hij gretig de stroming van de 'Arte Povera'. Ook in de academie van Menen, waar wij beiden de klas van Henk Delabie – bronsgieten – volgden, was hij bezig met zijn creaties van 'objets trouvés', dikwijls geplukt bij de schroothandel Degels, zijn eldorado. Met de medeleerlingen van de academie discuteerde hij graag over hun werk, deelde met hen zijn ervaringen zonder opdringerigheid en werd geapprecieerd om zijn kennis en inzicht.

De bezoeken in zijn ateliers van Oostvleteren over Ieper naar Boezinge waren verrijkend en aangenaam. Hij toonde er zijn laatste assemblages, vertelde over zijn werk en over zijn ontmoetingen met andere kunstenaars. Hij praatte honderduit over alles waarmee hij allemaal bezig was en straalde.

Zijn sterke persoonlijkheid en sociale vaardigheid waren een cadeau voor de Kunstkring 20-10 Langemark-Poelkapelle. Hij was er de drijvende kracht en als secretaris nam hij niet alleen keurig alle administratieve beslommeringen op zich, maar lag hij heel vaak aan de basis van de vele en diverse initiatieven.

Als groot mens en groot kunstenaar zal hij blijven bestaan in zijn kunst. Zijn leven was een schitterende collage met vele facetten, verbonden door een positieve lasdraad.

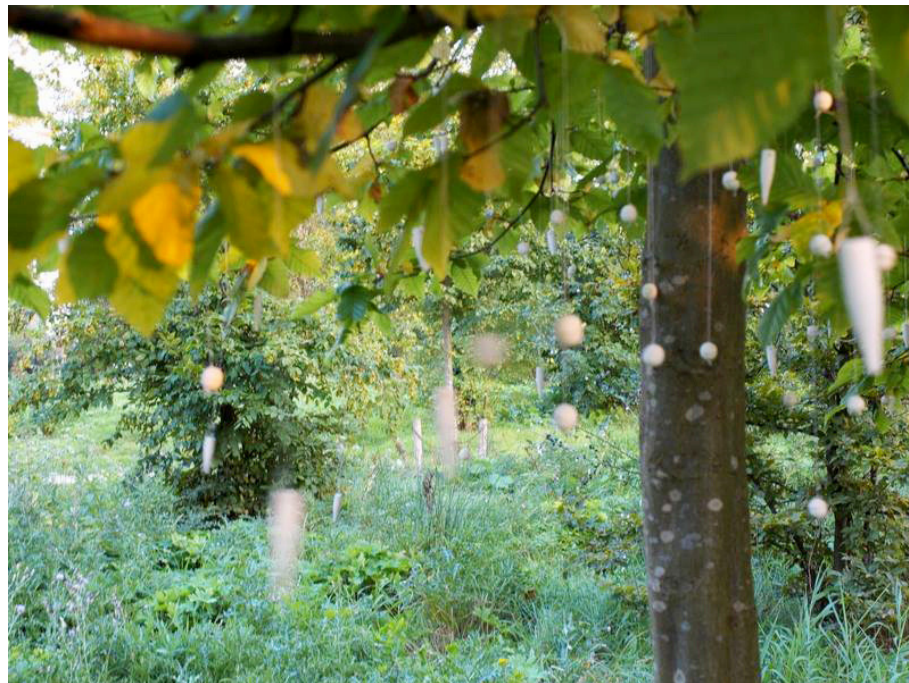
Hendrik Cherchye
Voorzitter Kunstkring 20-10 Langemark-Poelkapelle

Art Traces across the Western Front, Langemark-Poelkapelle, 2015

'Make your own souvenir'

'Souvenir Trees', Kasteeldomein Zonnebeke, 'Warum', 2015

Gilbert leerde ik zó lang geleden kennen – toen de dieren nog spraken – dat ik het me bijna niet meer kan herinneren. Het moet in de periode geweest zijn waar Gilbert na zijn dagtaak een platenwinkel openhield in de Boterstraat; kort daarna als dichte buur in de Maloulaan, en stilaan via onze gezamenlijke en onuitputtelijke drift om bezig te zijn met beeldende kunsten.

Via Kunstencentrum De Poort in Zonnebeke, waar ik als vrijwilligster mee de tentoonstellingen organiseerde, begon een tijd waar Gilbert en ik meer in contact kwamen met elkaar. We namen meer dan eens samen deel aan kleinere of grotere tentoonstellingen, elk met onze eigenheid die zich ontwikkelde. We deelden onze kennis, onze voorkeuren, kritieken – onze vrienden ook – en we hielpen elkaar daar waar nodig.

Met Stefaan aan het stuur trokken we naar tentoonstellingen – Brussel, Leuven, Gent tot Maastricht en Borgloon – waar wij deelnamen aan een groepstentoonstelling in de Stroopfabriek.

Zoals bij iedere kunstenaar was kunst een constante bij Gilbert. Kunst valt samen met het leven. Uiteraard was een uitnodiging tot participatie aan een tentoonstelling met een bepaald thema aanleiding voor een nieuw specifiek werk. Ik denk hierbij aan 'Stad onder water', aan 'Rood' ...

In zijn beginperiode assembleerde Gilbert metalen voorwerpen, iets dat hij tot het einde toe bleef doen.

Ik vermoed dat de vele metalen bouten, ringen, kleine voorwerpen die hij in de fabriek dagdagelijks in handen kreeg zijn fantasie prikkelden. Stilaan voegde hij andere materialen toe. Hij gaf ze een nieuw elan, blies er een adem in.

Zo simpel. Hij hield van de gewone dingen.

Kamiel Van Breedam ontmoette hij in De Poort maar het was vooral Cy Twombly die hij bewonderde en wiens werk hem aanzette tot het gebruik van pleister. Toen hij in Parijs een tentoonstelling met werk van hem was gaan bekijken, was hij enorm verrast door de grootte van diens werken. Het maakte op hem een heel grote indruk.

Later volgde Michel François, een kunstenaar die uit allerlei elementen een 'invironment' kon scheppen. Honoré d'O, die met samengevoegde spulletjes tot een verrassend geheel komt, kreeg ook bewondering van Gilbert.

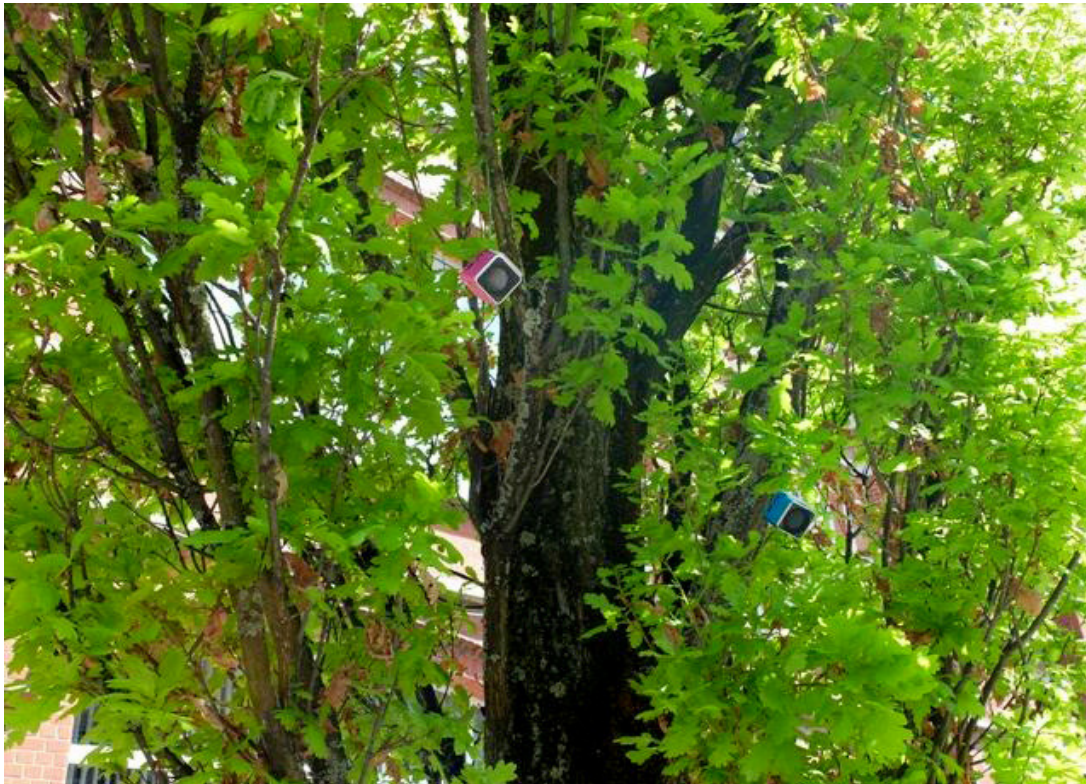
"Indien er ..." en "Als wij nu eens" Gilbert had een overduidelijke fascinatie om met verschillende objecten, uit verschillende materialen een goed samenhangend geheel te maken. De kleine dingen kregen bij hem dus een bestaansstatus. Het samenbrengen van al die objecten bepaalde de verdere uitwerking van de compositie. Natuurlijk genoot hij enorm wanneer weeral iemand verwonderd en bewonderend opkeek naar een van zijn werken. Ook kinderen probeerde Gilbert iets van de schoonheid der kleine dingen bij te brengen.

In onze tuin hangt één van zijn vroegste werken. Een roestbruine ijzeren schijf waaraan twee gebogen elementen. Eenvoudig maar puur. Drie stukken uit de fabriek, wellicht. Het werk heeft geen titel. Ik kijk ernaar, dagelijks. Een wandassemblage die hij maakte in Galerie Montanus maakte veel indruk op mij, alsook een installatie in het oude stadhuis in Mesen. Ik kreeg er niet genoeg van ... Gilbert in volle glorie.

Eén bepaald moment zal me steeds blijven. Mozaïek 2016: wij samen in de Maloulaan. Ikzelf plaatste er midden op straat mijn *Hoog Bed*: een installatie / performance uit 2013. Gilbert zou uit iedere boom in de straat vogelgeluiden laten weerklinken. Hij werd iedere ochtend wakker door de vogeltjes in die bomen ... vandaar dat bed van mij. Ik stelde voor om samen ons project te gaan promoten bij radio Mozaïek. Bij mij thuis aan tafel haalde Gilbert één van die miniradiootjes – die hij vanuit China had laten overkomen – uit zijn vestzak tevoorschijn, waaruit prompt vogelgeluidjes kwamen. Zijn 'buiging' naar dat radiootje toe, met een onbeschrijflijke kinderlijke glans in zijn ogen en een glimlach zoals alleen een kind die kan toveren ... om nooit te vergeten.

Hij voelde zich dolgelukkig ... en ik ook.

Trees Le Roy

deel van 'Mozaïek' in Ieper, 2016

afstoten

Gilbert leerde ik beetje bij beetje kennen doordat ik hem dikwijls op tentoonstellingen ontmoette. Later vroeg hij me om bij de Kunstkring 20-10 Langemark-Poelkapelle te komen. Zo werd onze vriendschap hechter. Hij was een aangename en rustige man die hield van het schone, oude, het doorleefde en werkte daarom ook vaak met gerecycleerde stukken. Hij hield van werken van Marcel Duchamp en Joseph Beuys. Gilbert was altijd zichzelf, hield van eenvoud en het minimalistische. Dit alles wordt weerspiegeld in zijn werk. Hij was bescheiden maar o zo groots!

Caroline Dewilde

Lid Kunstkring 20-10 Langemark-Poelkapelle

Paintball Action Painting, leper, 2013

'The Rise And Fall of Tyber', Liberty Festival, Menen, 2016

Gilbert was imposant, niet alleen door zijn gestalte maar tevens door zijn kennis en intelligentie. Bescheiden en discreet onder alle omstandigheden. Soms had hij een grote behoefte om alleen te zijn, en niettegenstaande zijn mysterieuze en geheimzinnige kant was hij joviaal en sympathiek in gezelschap. Onverzadigd was zijn interesse in mensen, dingen en zijn blik op de wereld.

Met Gilbert werken was als een boemeltrein nemen: wij reisden samen, aan elke halte gaf hij positieve en constructieve commentaar. We dronken koffie, lachten en dachten lang na bij het starten van een nieuw werk. Zonder zichzelf te verliezen had hij oor voor goede raad. Hij was veeleisend maar bij de aankomst was ik nooit ontgoocheld en verlangde naar een nieuwe reis met hem.

Gilbert werkte onophoudend, zijn hoofd kwam nooit tot rust. Hij werkte graag aan verschillende projecten die hij met kleine wijzigingen opbouwde, elk werk bevruchtte het andere. De lat lag hoog, hij zocht en veranderde onophoudelijk tot op het magisch moment waarop hij verkondigde dat het af was en er niet meer aan geraakt mocht worden. Bijna elke dag kwam hij naar zijn atelier in Boezinge, soms zelfs maar eventjes. Hij dompelde zich onder in de dynamiek van zijn creaties, bekeek zijn werk zonder het aan te raken, nam de tijd om zijn kunstwerk te laten rijpen.

Onder de druk van een nakende tentoonstelling of installatie werd de opgestapelde stress en energie in zijn werken geïnjecteerd.

Gilbert beperkte zich niet enkel tot het gebruik van recuperatiemateriaal in zijn creatieve opbouw, zelfs al heeft dit een overheersende plaats in de globaliteit van zijn oeuvre. Heel dikwijls werd het voorwerp uit zijn voorgeschiedenis gerukt om door het genie van Gilbert tot een nieuw, vreemd, gedurfd en verrassend leven te komen.

Hij werd geïnspireerd door de beweging 'Arte Povera' en zijn kunstenaars als Cy Twombly, Yannis Kounellis, Piero Manzoni, Giovanni Anselmo, François Morellet en andere; eigenlijk was hij geïnteresseerd in elke kunstvorm, wat hem motiveerde tot nieuwe experimenten.

Het idee dat Gilbert gevormd had voor het creëren van een werk was primordiaal. Dikwijls kon hij er heel subtiel een uitleg aan toevoegen; hij genoot ervan wanneer er mensen intuïtief en zonder uitleg de betekenis van een werk begrepen. Hij hechtte veel belang aan de presentatie van zijn werken, tot honderdmaal toe verplaatste hij sommige werken alvorens zijn keuze te maken. Iedere stap in de creatie van zijn werk was zeer belangrijk, hij stelde het dikwijls in vraag. Wanneer het werk af was vroeg hij zich af of hij wel het maximum gedaan had, hij had een angst om zijn werk aan het publiek te tonen.

Gilbert was één van de eersten die geloofde in mijn werk en mij aanmoedigde om door te gaan met wat ik bezig was. Hij gaf mij vertrouwen en vriendschap. Zijn eerlijke vrijheid liet mij toe zijn kritiek op een constructieve wijze te aanvaarden. Hij was goed, vrijgevig en had de gave te genieten van andermans succes. Heerlijke momenten beleefden wij bij de koffie en een koekje, op restaurant bij het ontdekken van nieuwe producten en smaken. Wij deelden momenten van grote samenhang bij de realisatie van het project *Hoki Dashi XL* voor 'Open Sites'. Een kippenvelmoment: Gilbert weende van vreugde en emotie toen Lisa Simone hem uitkoos uit meer dan honderd toehoorders en staande voor hem *Les feuilles mortes* bracht.

Weinig mensen kennen zijn passie voor het schilderen. Bijna nooit verliet hij het atelier zonder dat hij geschilderd had. Op oude boeken testte hij alle technieken, laag per laag, structuur op structuur. Het was nooit af. Hij schilderde soms dagen aan hetzelfde werk. Hij vertelde graag verhalen. Op al deze bevoorrechte momenten heb ik hem beter leren kennen. Naast de beeldende kunst deelden Gilbert en ik de liefde voor jazz; hij was een uitzonderlijk gevoelsmens.

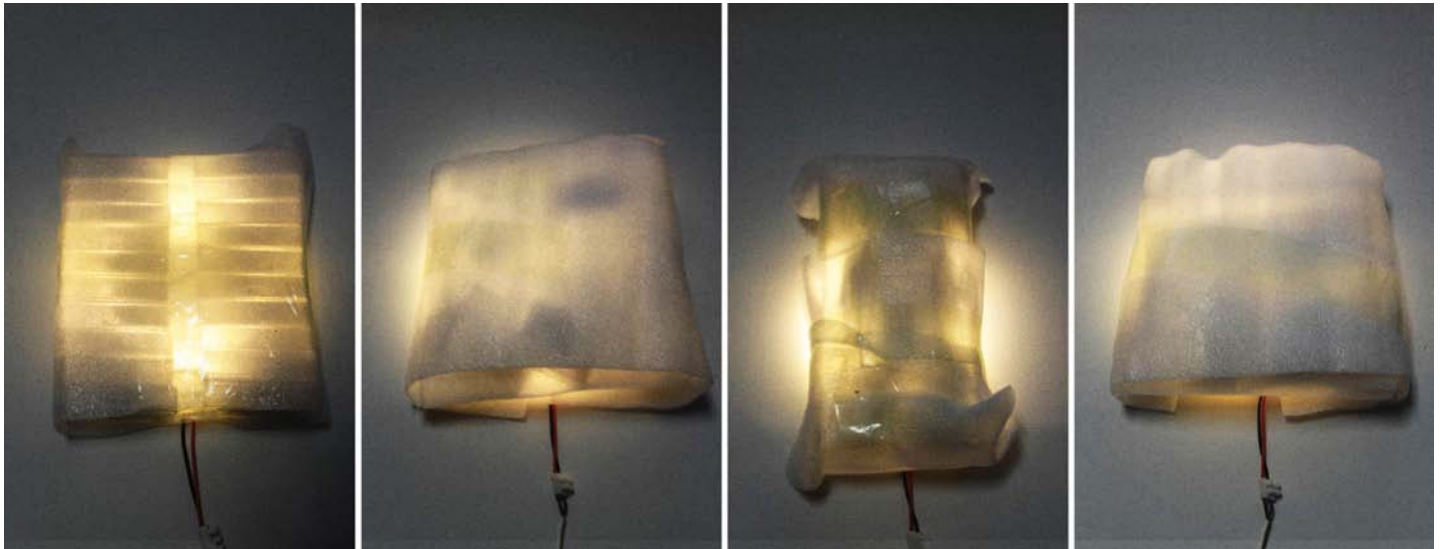
De dood van Gilbert is voor mij een groot verlies, wij hadden nog zoveel te delen en te ontdekken. Ik ben vervuld van dankbaarheid voor wat hij heeft betekend op mijn levensweg. Zo'n ontmoeting is een waar geschenk. Merci Gilbert!!

Serge Braem

Serge Braem, 'Burnt out', Liberty Festival, Menen, 2016

“Voor het afwerken van een kunstwerk had ik 2000 ivoren kopselden nodig. Omwille van de zotte prijs werden deze via een Chinese webwinkel besteld. Bij levering was de verpakking opvallend minimaal door de eenvoud van inpakmiddelen en handmatige inpakwijze. Deze verpakking heb ik dus nooit opengemaakt, ik heb dezelfde bestelling een maand later opnieuw geplaatst en nog een derde en een vierde keer enkele weken later. Ik was telkens weer verrast over de verschillende verpakkingwijze.

Installatie met vier ingepakte objecten 25 x 25 x 8 cm (2x) 22 x 22 x 8 cm 16 x 30 x 8 cm. Voor de vierluik wandpresentatie werd achter de half doorschijnende verpakking een dimbare lichtbron geplaatst, gevoed door 220V, aangesloten aan een contactdoos op de vloer. Op de achterzijde is telkens de verzendingsinfo aangebracht. Per object 20 ingepakte plastic doosjes spelden met ivoren koppen (inhoud 100 stuks/doos). Led licht aluminium paneel 100W diameter 16 cm, met snoer en stekker. Dimmer.”

Gilbert Degryse

Ingepakte Chinese objecten, 2016

Ik heb Gilbert voor het eerst ontmoet tijdens een vervangopdracht in de Monumentale afdeling in de Academie te Ieper. Toen al zag ik een leergierig, open mens. Dit werd alleen maar vele jaren later bevestigd toen hij beeldhouwkunst volgde in de Academie te Mene. Hij was niet alleen een zoekende, open geest met oog voor het schone in het alledaagse, Gilbert was tevens een motor binnen de klas die altijd positief en verwonderd de medeleerlingen gade sloeg. Zijn zoektocht naar meer, z'n bewondering voor Cy Twombly, Michel François, Honoré d'O en vele anderen tonen zijn brede interesse. Gilbert zijn positieve kracht en zijn verwondering voor het leven, zijn zachte gebaren laten een diepe indruk achter.

Henk Delabie

*Docent beeldhouwen
Academie Mene*

Iedereen houdt van Gilbert!

Ofwel heb je hem nooit ontmoet! Of je lijdt aan Peladofobie!

Gilbert was een trouwe bezoeker én een oprechte fan van de tentoonstellingen in EXPO 5/7, een kunstenorganisatie in de Koningstraat in Mene. Z'n liefde voor onze sociaal-artistieke werking én de authentieke locatie stak hij niet onder stoelen of banken. Toen ik hem uitnodigde voor een solotentoonstelling was ie echt vereerd! De locatie zou een hoofdrol vertolken in de wonderlijke reis doorheen z'n fantasie. De voorbereidingen namen bijna een jaar in beslag.

Elke kamer werd zorgvuldig opgemeten en uitgetekend. Hij kwam bijna wekelijks langs om iets te checken of te bespreken. Gepassioneerd vertelde hij over het ontstaan en de bedoeling van de te exposeren werken. Van een *kunstwerken-automaat* over een *plaasteren trapje* naar *Dark Side of The Moon* op een magnetische platenspeler: Gilbert trok werkelijk alle registers van z'n verbeelding open! Net voor de vernissage kwam hij zelfs nog met een idee op de proppen.

Hij wou een sonore interactie: "Of we met microfoons de binnen/buiten omgevingsgeluiden konden registreren om die buiten/binnen af te spelen..."

"Heu, oké..."

Hij glunderde en zei: "Aan die gasten moogt ge alles vragen, ze zijn van alle markten thuis." En hij trakteerde ons op een pint en nam zelf een Fanta. De tentoonstelling 'Borderline' was geopend!

Nicolas Van Elslander

Borderline, Galerie 5/7, Koningstraat, Menen, 2010

Begin jaren negentig kochten wij, afgaand op ons buikgevoel een sculptuur van Gilbert op een tentoonstelling in Koksijde. Hij was verrast en dolcontent dat hij iets verkocht had en zocht contact met ons. Die ontmoeting klikte wel en in die periode hebben we elkaar meer en beter leren kennen. Er groeide een hechte vriendschap, hij kwam vaak bij ons over de vloer en wij bezochten regelmatig zijn atelier, eerst nog in Oostvleteren, later in Ieper en Boezinge.

We waardeerden zijn werk, maar ook de mens Gilbert. Hij was timide, eenvoudig, voorzichtig, met zo weinig tevreden en altijd bereid om bij te springen. Zijn bezigheid als kunstenaar was niet te stelpen, altijd had hij wel een nieuw project, nieuwe ideeën.

Zelf beschouw ik Gilbert als een conceptueel kunstenaar met een grote voorliefde om te werken met afgedankte, van de container geredde voorwerpen. Het verworpene kreeg door zijn inventiviteit een nieuw bestaan. Hij was minimalist, tevreden met het geringe, genoot ten volle van het creëren, werkte met het grootste geduld, zijn creaties waren steeds het resultaat van een langzaam en uitgepuurd groeiproces. Voor buitenstaanders was zijn werk niet altijd direct leesbaar, vaak zat er achter bepaalde werken een voor hem emotioneel verhaal. We verwijzen naar de installaties gebouwd met gebruiksvoorwerpen uit zijn jeugd, zijn ouderlijk huis (wasspelden, tafelkleedjes, bobijntjes, Lieve-Vrouwbeeldjes, grootvaders hengelbak enz..).

Het is moeilijk te omschrijven in hoeverre Gilbert zich afspiegelde aan andere kunstenaars. Hij had een voorliefde en grote bewondering voor 'Arte Povera' en de conceptuele kunst. Eenvoud, eerlijkheid, bescheidenheid, sociaal voelend zijn begrippen die zijn inborst als mens-kunstenaar en als kunstenaar-mens typeren. Gilbert: een boom, een bonk van een vent met een warm en gevoelig hart, een gelukkig man met de kleine dingen des levens. Nooit klaagde hij, ook al was rooskleurig niet de tint die hij in zijn leven toebedeeld kreeg.

Een anekdote die me steeds zal bijblijven:

Toen het hem materieel wat beter ging, kocht hij een tweedehands autootje, een 'kaa-tje'. Fier nodigde hij Peter Simoen en mezelf uit om mee te rijden naar Brugge, om een tentoonstelling te bezoeken. Hij, als grote man met moeite in dat rode kaa-tje achter het stuur. Wij beiden achterin en dan maar rijden. Het leek alsof we plaats genomen hadden in een schuivende schuit. We zwalpten van rechts naar links over het wegdek, een levensbedreigende onderneming op vier autobanden zonder druk ... Voorbij gelach en angstzweet vonden wij een tankstation met de nodige voorziening om de banden op juiste druk te brengen. Hoeveel druk, daarvan hadden wij geen notie. Plotseling was de druk bedreigend hoog. Op het nippertje konden wij die laten zakken tot het naar ons gevoel mogelijk was om veilig en wel zonder uitschuivers in Brugge te arriveren. Een memorabele belevenis opgeslagen tussen de vele goede herinneringen aan Gilbert!

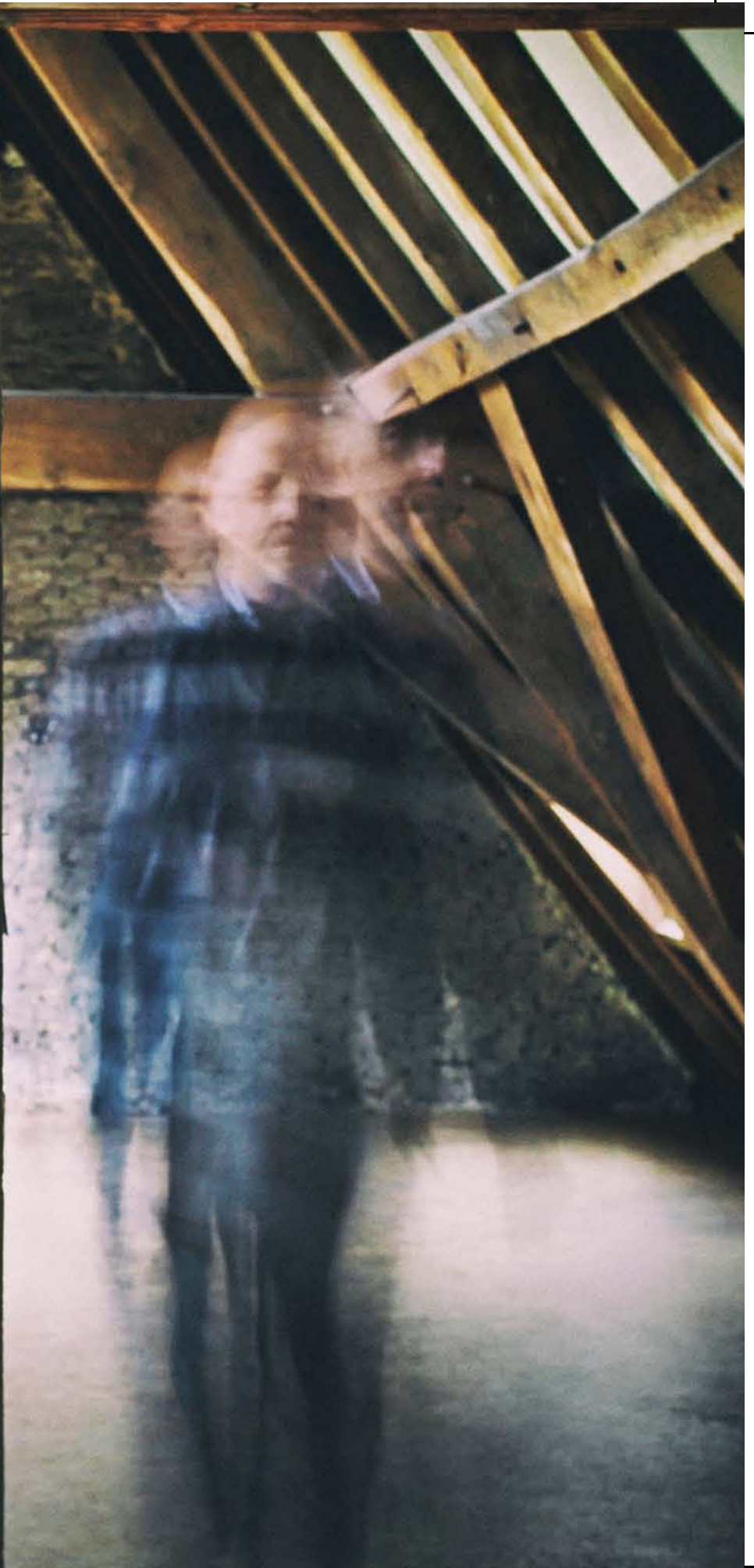
RoBie Van Outryve - Galerie Montanus.5 Diksmuide

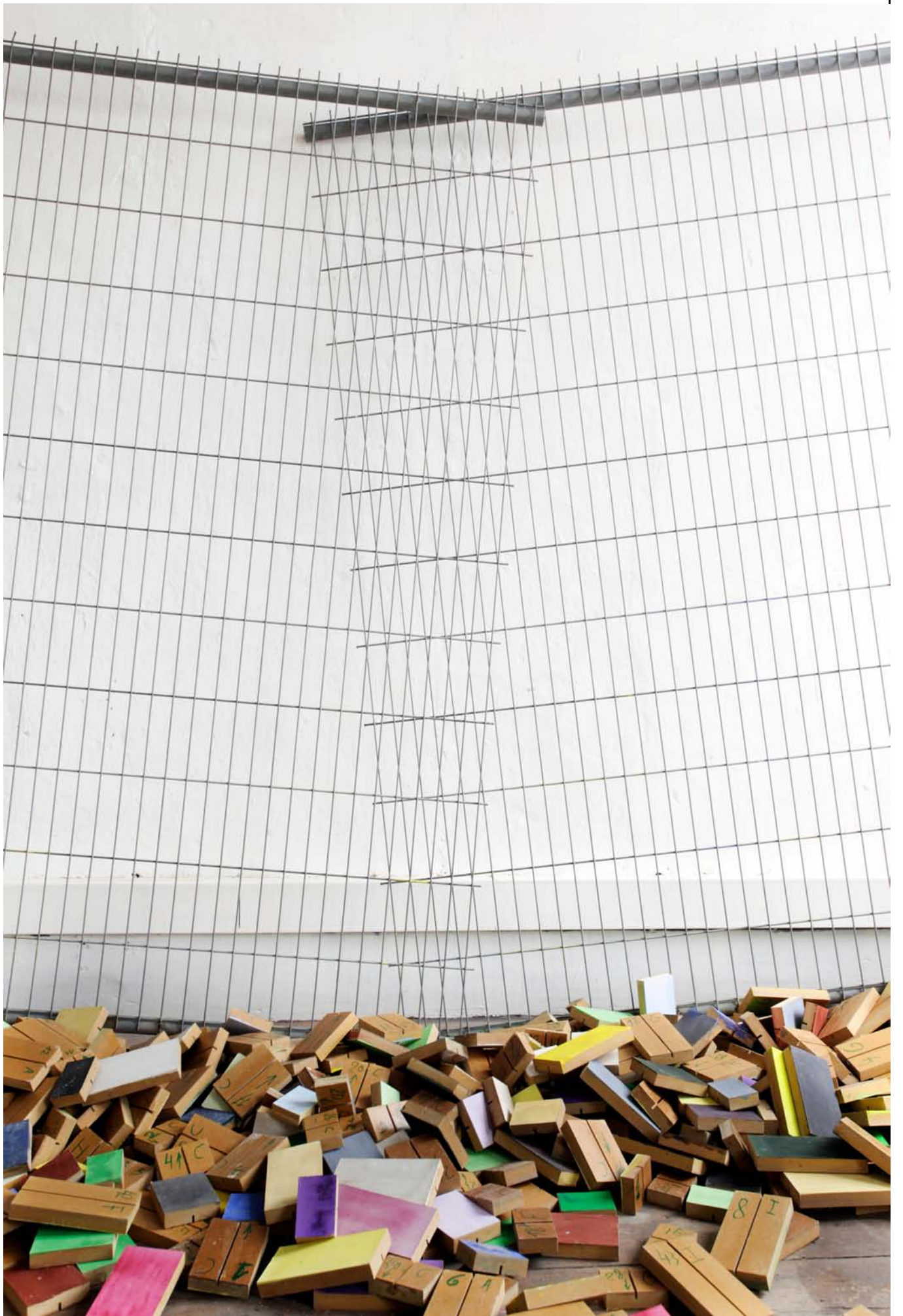
balans

detail uit 'Guynemer'

De eerste keer dat ik Gilbert ontmoette was bij de eerste tentoonstelling van 'Stad Onderstroom', in 2008 in Diksmuide. Het thema was 'Global Warning' en er werd gestart met een ontmoetingsmoment voor kunstenaars en oude werknemers van de locatie, de oude Limonadefabriek in Diksmuide. Gilbert was er ook uitgenodigd als kunstenaar en viel natuurlijk direct op door z'n gekende imposante verschijning. Mij viel het achteraf vooral op hoe onopvallend, maar tegelijk toch zeer aanwezig hij kon zijn. Een universele tegenstrijdigheid die enkel Gilbert beheerste. Gilbert is altijd iemand geweest die, ongeacht de situatie zichzelf makkelijk kon wegcijferen, maar tegelijk grote impact op het geheel kon hebben. De spreekwoordelijke steen die onopvallend en soms onbewust de grote stroom bijstuurt.

Gilbert was iemand die eerst alles rustig in zich opnam, alle indrukken op zich af liet komen, en dan pas reageerde of actie ondernam. Doordacht en doeltreffend maar vooral ook zeer sociaal en empathisch. Dit, samen met het feit dat hij zeer gemoedelijk, open en vol interesse was, was voor mij een verademing en altijd een zeer verrijkende ervaring. Gaandeweg ontdekte ik ook hoe volledig hij was als mens en vooral als kunstenaar. Omdat we ook voor die tentoonstelling zeer veel samen op de locatie gewerkt hebben, elk aan ons eigen project, heb ik hem op zeer korte tijd zeer goed leren kennen. We hadden een gelijkaardige manier om naar de wereld te kijken, te zoeken naar schoonheid in wat aanwezig was en verbanden te leggen die voor ons logisch leken maar voor een buitenstaander of toeschouwer onzichtbaar waren tot wij ze blootlegden. Wat me vooral ook aantrok in Gilbert is zijn fascinatie voor eenvoud en schoonheid. Zijn drang om dit aan anderen te tonen en zijn persoonlijke strijd voor de intrinsieke waarde, de kracht en de mogelijkheden van eenvoudige voorwerpen, verwaarloosde vormen of objecten en wegwerpmaterialen. Hij liet zich zeker inspireren door de natuur, maar evenzeer betrok hij andere kunstenaars, elementen uit de klassieke kunstgeschiedenis, wetenschap of sociale problematiek. Iedereen die ooit met hem samenwerkte, zal ongetwijfeld zijn engagement, sociaal bewustzijn en solidariteit gewaardeerd hebben. Voor hem vaste waarden waarmee hij naast z'n artistiek werk ook velen inspireerde.

Door de jaren heen hebben we een aantal keer samengewerkt aan dezelfde projecten, of werd ons werk op dezelfde tentoonstellingen getoond. We bleven elkaars werk opvolgen en wisselden regelmatig ideeën en visies uit. Als curator van de edities van de 'Stad Onderstroom Expo' heb ik hem ook telkens uitgenodigd om deel te nemen omdat hij als geen ander materie, inhoud, geschiedenis en context wist te verenigen. Tijdens enkele van die projecten werkten we soms langere periodes samen en voor mij was het zeer fijn dat er voldoende rust was. In mijn ervaring was het voor Gilbert vooral ook een zoektocht met veel reflectiemomenten, alleen of samen. Het proces en het experiment vond hij even belangrijk als de resultaten en elke stap in het traject, zowel solo als in groep was voor hem bijna evenwaardig. Hij nam de tijd om ook zelf steeds opnieuw verwonderd te zijn, waardoor zijn werk ook die eigenschappen draagt: eenvoud, rust, poëzie en verwondering. Eén van zijn mooiste werken vind ik nog steeds zijn abstracte impressie van de vluchtelingenproblematiek (expo Hotel Vlaanderen, Diksmuide). Een grote zwarte houten plaat toont je de oneindigheid van de te overbruggen afstand, een gestilleerde bootvorm in gips en een veel te groot aantal verweerde nagels, dicht op elkaar geplakt. Eenvoudig, direct en poëtisch. De essentie van een moeilijk discours.

Ik denk dat het voor Gilbert doorheen z'n werk vooral ging over het beroeren van mensen, wijzen op de intrinsieke waarde van wat liefst vergeten wordt. Hij was geboeid door de mogelijkheden van de hedendaagse kunst om mensen te inspireren, te emotioneren en samen te brengen. Om verzuring en verstarring tegen te gaan met schoonheid en poëtische impressies, om sociale waarheden en menselijke cohesie te bevorderen en om de wereld met een noodzakelijke geëngageerde knipoog te tonen als een mooie plek.

Hij was een vriend, een inspiratiebron, een klankbord, maar bovenal een mooi mens. Ik zou liegen als ik zeg dat ik hem niet mis, maar voel nog altijd zijn aanwezigheid als ik werk.

Regelmatig denk ik aan onze momenten samen en vraag hem nog eens wat hij er van vindt.

Ik probeer hem te eren met af en toe een verwijzing in mijn werk en ben vooral dankbaar voor het indrukwekkende spoor dat hij nagelaten heeft.

Peter Defurne

Gilbert was leerling in de schilderklas aan de Kunstacademie in Leper waar ik les gaf samen met Piet Moerman. Hij studeerde af in 1991. Waar Gilbert in de eerste studiejaren vooral schilderde, was de drang om met allerlei materialen te werken té groot om te weerstaan en begon hij dus al vrij vroeg met assemblages.

Gilbert had een grote interesse voor kunst in het algemeen met een bijzondere kijk op en een warm hart voor hedendaagse kunst. Hij reisde het land rond om tentoonstellingen te zien en maakte op die manier overal vrienden. Tal van kunstenaars inspireerden hem, onder meer Camiel Van Breedam was voor hem een voorbeeld.

Samenwerken met hem was warm en hartelijk omdat hij heel empathisch was en zichzelf niet op de voorgrond plaatste. Hij kon goed luisteren en gaf heel voorzichtig zijn mening te kennen als hij het niet eens was. Het was iemand met een groot vakmanschap en een creatieve geest.

Gilbert was enerzijds heel inhoudelijk bezig en anderzijds schilderde hij vanuit een kinderlijke spontaniteit. Hij begreep dat bij kunst maken 'rede en hart' samen gaan.

Het beeld van Gilbert dat me steeds zal bijblijven is dat zo'n 'groot' mens in zijn kunst de speelsheid had van een kind.

Bernard Sercu

Kruisvaart Hopper *fevrier*
 8 weken
 Onelut mit 100 x 70
 donderdag - jeudi 6
 Monotype brloope: *2000*
 met *jeudi* met *jeudi* met
 fleur *2000* *jeudi*
 Meerbortid vliegtig
 100 x 80 *jeudi*
 vrijdag - vendredi 7
 kop
 Mand en oppel
 Stelkijpant opzet
 met brloope
 Rensatie van tijd weekend 8-9
 Deelnemij lause Deken prijs kepe
 mit geschiedet
 reentid *2000*

3/96 (P's Box) = Penderas Box
 17 18 19 20 21 22 23
 24 25 26 27 28
 ma di wo do vr za zo
 9/95
 assemblee
 geworden O.V.
 Brons tobis
 gesiddend.
 8x11x28cm
 11/95
 assemblee
 geworden O.V.
 Strod befer
 rollagers
 essend
 (21 bruceid-
 eroldiet
 lijfn)

"Middel x Brons wpr"
 kunstmat Carbon
 met: BERNARD HEISIG (Litho's) DOR
 Joachim GMSORG (Helio Ets) DOR
 Claude Laguerche (ETS + Schild) FR.
 Heye Smith (Schweden) N.
 Godfred Verrinder B
 Etiaan Goethals B
 P. Schreier
 15/10 16/10 Departage P. Schreier

20 gouden kunden
 2 bijgehouden cisco's
 1 well
 1 of groeten freest kopanus p 3
 1 cilindrisch verloop p 1/2
 1 noten in meesp / 1 kofje filter

1095
 ASSEMBLAGE
 GEWORDEN O.V.
 BRONS TOBIS
 GESLIDEND
 wordt de orre
 gebruikt in "Mon"
 belidroof / 21
 21 x 17 x

D L M M J V S
 18 19 20 21 22 23 24
 25 26 27 28 29 30 31
 Z M D W D V Z
 MARS
 donderdag - jeudi 22
 vrijdag - vendredi 23
 FRANE

hoe hoog

hoe groot

ruimte smelt

ruimte krimpt

en wat je nalaat

vult nu leegte

in sombere leemten

van verlies

nooit bel je hier nog aan

in de onverbiddelijke stilte

van het definitieve

vond je wandelweg

al te vroeg zijn einders

het ga je goed, Gilbert

het ga je goed

RoBie Van Outryve

05.04.2017

“Het is maar wat het is en ik ben maar wie ik ben”

Gilbert Degryse, (1946–2017)

COLOFON

Allo met Gilbert is een initiatief van Els Verlinde, RoBie Van Outryve en Chiel Vandenberghe.

Lay-out en bewerking foto's: Tom van Ryckeghem

Coördinatie, samenstelling en redactie: Frieda Vanbelle, Ria Vandamme, RoBie Van Outryve en Chiel Vandenberghe

Met dank aan alle auteurs, fotografen en bruikleengevers.

Druk op 500 ex. bij Tanghe Printing

Verantwoordelijke uitgever: Chiel Vandenberghe - Waalvest 1 8930 Mene

© 2018

